

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

**AĞUSTOS 2009
SAYI-20**

İNGİLTERE

OFCOM Gerçek Genişbant Hızlarını Açıklıyor

Ofcom, xDSL sağlayıcılarının reklamlarında bildirdikleri hızların çok altında hizmet sağladığından hareketle, İngiltere'deki gerçek sabit hat genişbant hız değerlerini yayınlamıştır.

Ofcom, Aralık 2008'de %90'nın üzerinde İSS'ye müşterilerini gerçek genişbant hızlar konusunda bilgilendirmelerini gerektiren uygulama esaslarını imzalama zorunluluğu getirmiştir.

Bu kapsamda 1.600 hanede, Kasım 2008 ve Nisan 2009 tarihlerinde yapılan testlerle İngiltere'nin en büyük dokuz İSS'nin 8 Mbps'ye kadar bağlantı performanslarına aşağıdaki çizelgede yer verilmektedir.

Tablo: İSS'lerin sunduğu genişbant hızlar

ISS	Ortalama Hız (Mbps, 24 saat)
AQL Broadband	3.3-3.9
BT	3.8-4.2
O2	4.1-5.1
Orange	3.8-4.5
Plusnet	3.8-4.9
Sky	4.0-4.7
Talk Talk	3.8-4.6
Tiscalli	3.2-3.7
Virgin Media (10 Mbps'ye kadar)	8.1-8.7

**Kaynak:OFCOM*

Üç Aylık Telekom Sektörü Raporu Yayınlandı

İngiltere'nin telekomünikasyon otoritesi Ofcom, İngiltere Telekomünikasyon sektörüne ilişkin 2009 yılı birinci üç aylık raporunu yayınladı. Rapora göre İngiltere Telekom endüstrisine ait bazı temel istatistikler yıllar itibariyle aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Tablo: İngiltere telekom sektörü temel istatistiki verileri

	2005	2006	2007	2008
Toplam gelirler (milyar£),(İşletmecilerin bildirdikleri)	37,4	38,2	39,5	39,5
Toplam sabit telefon trafik miktarı,(milyar dak.)	159	149	146	139
Toplam mobil telefon trafik miktarı,(milyar dak.)	71,4	82,5	99,9	111
Sabit erişim ve arama gelirleri (milyar£)	9,9	9,4	9,3	9
Sabit gelirlerde BT'nin payı,(%)	57,2	54,9	54,3	52,9
Mobil perakende gelirleri (milyar£)	13,1	13,8	15	15,4
Mobil penetrasyon,(%)	108,9	115,4	121,4	126,1
Aktif 3G mobil penetrasyon, (%)	7,6	12,9	20,6	29,3
Genişbant penetrasyonu, (%)	16,5	21,7	26	28,8

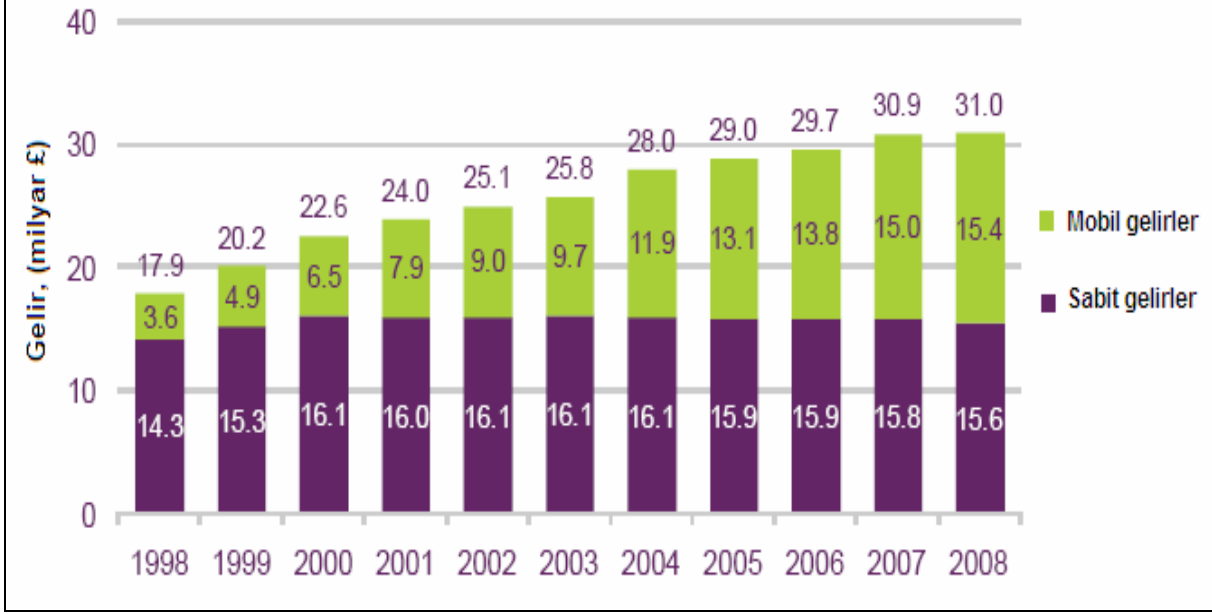
*Kaynak: OFCOM

İşletmecilerin düzenleyici kuruma bildirdikleri toplam telekomünikasyon gelirleri 2008 yılında yaklaşık 40 milyar Sterlin olurken, bu miktar geçen yıla göre değişmemiştir. Sabit erişim ve arama gelirleri düşerken (2008 yılı için 9 milyar Sterlin), mobil gelirleri artış göstermiştir.

Sabit telefon kullanımı 2008 yılında da düşüş eğilimi göstermiş olup 139 milyar dakikaya inmiştir. Bunun yanında, mobil trafik miktarı artış eğilimini sürdürmüş ve 2008 yılında 111 milyar dakikayı bulmuştur.

Mobil penetrasyon oranı 2007 yılında %121 iken, 2008 yılında %126'ya çıkmıştır. Mobil 3G abone penetrasyonu %29 olurken, genişbant abone penetrasyonu %28,8'e yükselmiştir.

Şekil: İngiltere sabit ve mobil gelirlerin yıllara göre miktarı

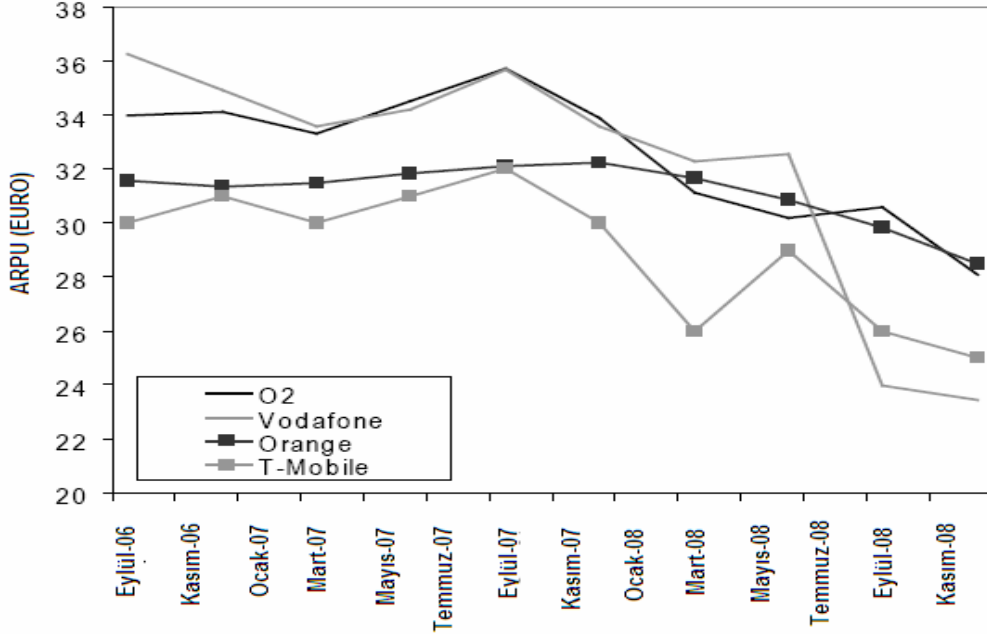
Aşağıdaki şekilde işletmecilerin Ofcom'a bildirdikleri verilere göre sabit ve mobil gelir miktarlarına yıllar itibariyle yer verilmektedir. 2008 yılında 15,4 milyar Sterlin olarak gerçekleşen mobil gelirler bir önceki yıla göre %2,6 artmıştır. Sabit gelirler 2008 yılında 15,6 milyar Sterlin olurken, geçen yıla göre %1,2 azalmıştır.

Mobil Telekomünikasyon Piyasasında Gelişmeler

T-Mobile UK'nın ana firması Deutsche Telekom (DT)'dan yapılan bir açıklamada İngiltere mobil telekomünikasyon sektöründe rekabetin güçlü olduğu ve bu bakımdan işletmecilerin birleşmelerinin pazar için daha uygun olacağı ifade edilmiştir. Ancak şirketin önemli ortaklarından Alman Hükümetinin ve Blackstone grubunun, İngiltere'deki mobil kısmın ayrılması konusunda Deutsche Telekom yönetimi üzerine baskı yaptığı ifade edilmektedir. Yayımlanan bir raporda; pazarın lideri durumundaki O2 UK'nın sahibi

olan Telefonica (İspanya) ile Vodafone'nun T-Mobile UK'yı almayı düşündüklerinden söz edilmektedir. Bununla birlikte, France Telekom'un sahibi olduğu, İngiltere'nin üçüncü büyük mobil işletmecisi Orange UK ile T-Mobile UK'nın ortaklık durumu bir diğer spekülasyon konusudur.

Şekil: İngiltere mobil işletmecilerin ARPU değerleri

T-Mobile UK'nın Vodafone veya Telefonica tarafından alınacağı spekülasyonları mobil piyasalarda gündem oluştursa da, bu durum Vodafone ve Telefonica için şimdilik zor görünmektedir. Muhtemel birleşme sonrasında baz istasyonlarının ve diğer altyapı unsurlarının çoğalması büyük maliyet tasarrufu sağlayacaktır. Ancak baz istasyonlarının perakende değeri, DT'un teklif edeceği değerden farklı olacaktır, dolayısıyla T-Mobile UK'nın değeri üzerinde anlaşmak temel problemi oluşturacaktır. Bununla birlikte, DT ortaklarının baskılarından dolayı, fiyatın gerçek değerinin aşağısında olması durumunda T-Mobile UK'nın satışında isteksiz davranacaktır.

Hükümet Yeni 3G İşletmecisi İçin Yolu Açıyor

Fransız hükümeti Temmuz 2009 sonu itibariyle 2.1 GHz bandında yeni bir 3G lisansının tahsisi için ihale ve mali şartları açıklayan bir belge yayınlamıştır. Güzellik yarışması yöntemiyle yapılacak ihale sadece 3G lisansı bulunmayan yeni işletmecilerin katılımına açık olacaktır.

Yeni işletmeci 2x5 MHz FDD spektrumu bedeli olarak 240 Milyon Avroya ek olarak yıllık gelirlerinin %1'ini ödeyecektir. Tek seferde ödenecek bedel daha önce 2002 ve 2007 yıllarında yapılan ve başarısız olan ihale bedellerine oranla %15 daha yüksek belirlenmiştir.

Seçim süreçleri düzenleyici kurum ARCEP tarafından yayımlanmıştır. Buna göre adayların 29 Ekim 2009 tarihine kadar başvurularını yollamaları gerekmektedir. 2.1 GHz bandında müsait olan 2x5 ve 2x4.8 MHz'lik iki blok spektrum daha sonraki aşamalarda ihale edilmek üzere tutulmaktadır. Söz konusu frekansların mevcut 3G işletmecileri de dahil olmak üzere ilgili taraflara açılması planlanmaktadır.

Seçim kriterleri:

- Ana hedefler ve onların gerçekleştirilmesinde kullanılacak teknik ve mali altyapının kıyaslanması yöntemi ile projenin tutarlılığı ve güvenilirliği;
- Şebeke kurulum hızı ve kapsama alanı;
- Veri hizmetlerine erişim sunumu;

Tablo: Yeni işletmecinin hak ve yükümlülükleri:

Lisans süresi	20 yıl									
900MHz frekansının kullanımı	900 MHz bandında 2x5 MHz FDD spektrumuna erişim hakkı (bu frekans mevcut 2G işletmecilerinden alınarak tahsis edilecektir. Mevcut 2G işletmecileri 2x10 MHz frekanslarını kullanmaya devam edecektir.)									
Kapsama yükümlülükleri	<p>Adayların kendi altyapılarını kullanarak kapsamayı taahüt etmeleri gereken kentsel nüfus oranları aşağıdadır:</p> <table border="1"><thead><tr><th></th><th>Lisans tahsisinden 2 yıl sonra</th><th>Lisans tahsisinden 8 yıl sonra</th></tr></thead><tbody><tr><td>Ses hizmeti</td><td>%25</td><td>%80</td></tr><tr><td>Veri hizmeti (simetrik 144kbit/sn)</td><td>%20</td><td>%60</td></tr></tbody></table> <p>Adaylar lisansın verilmesini takip eden 2, 4 ve 8 yıllar için coğrafi kapsama taahhüdünde bulunmak zorundadır.</p>		Lisans tahsisinden 2 yıl sonra	Lisans tahsisinden 8 yıl sonra	Ses hizmeti	%25	%80	Veri hizmeti (simetrik 144kbit/sn)	%20	%60
	Lisans tahsisinden 2 yıl sonra	Lisans tahsisinden 8 yıl sonra								
Ses hizmeti	%25	%80								
Veri hizmeti (simetrik 144kbit/sn)	%20	%60								
Ulusal dolaşım	Mevcut 2G/3G işletmecilerinden lisansın tahsisini müteakip 6 yıl içerisinde ulusal dolaşım hakkı. Ulusal dolaşım hakkına sahip olabilmek için yeni 3G şebekesinin; ses hizmetleri için nüfusun %25'ini veri hizmetleri için ise %20'sini kapsıyor olması gerekmektedir.									
Altyapı paylaşımı	Yeni 3G işletmecisi diğer işletmecilerin mevcut 3G altyapılarını ticari anlaşmaya bağlı olarak kullanma hakkı bulunmaktadır.									

ALMANYA

Altyapı Paylaşım Müzakereleri Sonuçsuz Kaldı

Deutsche Telekom'un (DT) boru/kanal, atıl fiber ve saha dolaplarına erişimine yönelik müzakereler sonuçsuz kalmış olup, konunun düzenleyici kurum BNetzA tarafından çözülmesi gerekmektedir. Kurum, Haziran 2007'de ikinci tur piyasa analizlerinde (2007/4 numaralı piyasada) DT'yi boru ve kanallara erişimle yükümlü kılmış, kapasite olmaması durumunda atıl fibere erişim sunması gerektiğini bildirmiş ve alternatif işletmecilerin saha dolaplarında ortak yerleşim yapabileceğini ifade etmiştir.

Bu yeni erişim şekli için yürütülen müzakereler yavaş seyretmiş ancak geçen yıl

yoğunlaşmıştır. DT referans teklif yayınlamamıştır. Ağustos 2009'da DT konuyla ilgili olarak Kuruma başvurmuş, erişim tarifelerini onaylatmayı talep etmiştir. Alternatif işletmeciler birliği VATN ve BREKO, DT'yi eleştirmiş ve yeni bir tur müzakere yapılmasını istemiştir. Bu talebe göre müzakereler öncelikle teknik konuları ele almalı daha sonra tarifeler değerlendirilmelidir. 20 Ağustos 2009'da VATM ve BREKO müzakerelerin sonuçsuz kaldığını duyurmuştur. Alternatif işletmeciler Kurum'a uzlaşmazlık çözümü için başvuracaktır

Komisyon Alternatif İşletmecilerin Sabit Çağrı Sonlandırma Ücretlerinin Maliyet Esaslı Olmasını İstemiştir

Komisyon piyasa analizlerinde sabit sonlandırma piyasalarında EPG olan 56 adet alternatif işletmeciye getirilen yükümlülükleri çok hafif bulmuştur. 20 Ağustos 2009'da BNetzA'ya analizde önerilen ayırım yapmama ve şeffaflık yükümlülüklerinin yanısıra erişim yükümlülüğü, maliyet esaslı tarifeler getirmesi gerektiği bildirilmiştir.

Kurum daha önceki analizlerde alternatif işletmecilere getirilen erişim yükümlülüğünü bu analizlerde getirmemiştir. BNetzA'ya göre arabağlantı yapmak (en azından DT ile) küçük işletmecilerin menfaati gereğidir. Bu nedenle ayırım yapmama ve şeffaflık yükümlülüklerinin yeterli olacağı öngörülmektedir.

Komisyon'a göre erişim için bu yeterli değildir. Bu nedenle erişim yükümlülüğü gerekmektedir. Ayrıca alternatif işletmecilerin sonlandırma tarifelerini yükseltme riskine karşın maliyet esasının uygulanması gerektiği ifade edilmektedir. Bu durum tüm işletmeciler için maliyet esaslı simetrik ücretlere gidiş olacağı yorumlarına neden olmuştur.

Komisyonun Mayıs 2009'daki tavsiyelerinde düzenleyici kurumların 2012 sonunda simetrik sabit ve mobil sonlandırma ücretleri belirlemesi gerektiği ve bu ücretlerin varsayımsal etkin bir işletmecinin katlandığı maliyetlerin hesaplanması ile bulunması gerektiği ifade edilmektedir. Bu maliyet esasına göre ücretlerin bottom-up "saf" BU-LRIC

modelinin mevcut maliyetler alınarak işletilmesi ile bulunması öngörülmektedir.

Ayrıca Komisyon arabağlantı ücretlerine ilişkin tüm kararların Komisyon'a bildirilmesi gerektiğini hatırlatmıştır. Zira, Haziran 2009'da kurum ön bildirim olmaksızın ücretleri belirlemiş ve Komisyon Almanya aleyhine ihlal prosedürlerini işletmiştir.

Komisyon Sanal Mobil İşletmecilerin Sonlandırma Ücretlerinin Maliyet Esaslı Olmasını İstemektedir.

Alternatif sabit işletmecilerdekine benzer şekilde Komisyon sanal mobil işletmecilere mobil sonlandırma pazarında erişim ve maliyet esası yükümlülükleri getirilmesini istemektedir. Komisyon'un Ring ve Vistream işletmecilerine sadece şeffaflık ve ayırım yapmama yükümlülüklerinin getirilmesini öngören analize ilişkin görüşleri 20 Ağustos'da yayınlanmıştır. Ancak BNetzA'nın konuya ilişkin kararları daha öncesinde yürürlüğe konulmuştur.

Yerel Ağa Paylaşımlı Erişim Kira Fiyatı

İrlanda yerleşik işletmecisi Eircom, EPG sahibi işletmeci olarak belirlendiği için, alternatif işletmecilerin kendi şebekesine erişimini sağlamakla yükümlü bulunmaktadır. Erişim fiyatlarının yeniden belirlenmeleri için Comreg tarafından yürütülen kamuoyu danışma sürecinin ardından hem erişim fiyatının belirlenmesinde kullanılacak yöntem hem de uygulanacak fiyata ilişkin yeni bir karara varılmıştır.

Yerel ağa paylaşımlı erişim için aylık kira ücretinin gözden geçirilmesine yönelik danışma süreci 23 Aralık 2008 tarihinde başlatılmıştır. Daha önce 2001 yılında Comreg (o zamanki adıyla ODTR) tarafından hat maliyetinin darbant ve genişbant kullanımlarında 50:50 eşit dağıtılması öngörüsüyle alınan karar ile belirlenmiş olan 8,41 Avro'luk fiyat uygulanmaktaydı.

Comreg'in danışma sürecinde aldığı değerlendirmeler ile birlikte maliyet yapısını ayrıntılı olarak incelemesinin ardından, paylaşımlı erişim maliyeti için sadece bu hizmetten kaynaklanan artan maliyetin dikkate alınması yaklaşımı benimsenmiştir. Çünkü yerel ağın ortak maliyetleri zaten sunulan darbant hizmetlerin fiyatları içerisinde karşılanmaktadır. Buna göre Comreg aylık hat kirası için maliyet esaslı fiyatların maksimum 0,77 Avro olabileceğine karar vermiştir.

Eircom'un erişim fiyatının Ramsey Fiyatlandırma yöntemi ile belirlenmesi önerisi, yöntemin karmaşıklığı, uygulama zorluğu ve amaca hizmet etmeyeceği nedenleriyle dikkate alınmamıştır. Comreg bu yeni fiyatın uygulanması ile, kritik altyapılara yatırımı engelleyen yüksek erişim fiyatının ortadan kaldırılacağını ve alternatif işletmecilerin genişbant hizmetleri sunma isteklerinin artacağını düşünmektedir.

AB Dolaşım Düzenlemesinin İrlanda Uygulamaları

Bilindiği gibi ulusal düzenleyici otoritelerin ERG nezdinde uluslararası dolaşım fiyatlarının yüksekliğinden duyulan kaygılarını dile getirmelerinin ardından Avrupa Komisyonu 2006 yılında aldığı kararla 29 Haziran 2007 tarihinden itibaren dolaşım fiyatlarının düzenlenmesine karar vermiştir. Düzenleme dolaşımdaki perakende telefon görüşmeleri için bir tavan fiyat belirlenmesi yanında şeffaflığa yönelik bazı yükümlülükler de getirmektedir. Buna göre işletmeciler dolaşım hizmetinden yararlanan kullanıcıya bir e-posta ile fiyat bilgilerini göndermekte ve ayrıntılı bilgi alabilecekleri bir telefon numarası bildirmektedir. Düzenleme ayrıca düzenleyici otoritelere uygulamanın izlenmesi görevi de vermektedir. Bu bağlamda, Comreg 1 Ekim 2008 – 31 Mart 2009 dönemini kapsayan dördüncü izleme raporunu yayımlamış bulunmaktadır.

Raporda yer alan değerlendirmeler aşağıda özetlenmektedir:

- İrlanda dolaşım fiyatları yapılan ve alınan çağrılar için düzenlenen fiyat sınırları ile uyum göstermeye devam etmektedir.

- İrlanda “Eurotariff” fiyatları, Avrupa içindeki ülkelere yapılan ve bunlardan gelen çağrılarda ve dünyanın geri kalan ülkelerine yapılan ve bunlardan gelen çağrılarda raporlanan dönemdeki AB ortalamalarının altında bulunmaktadır.
- Yazılı mesajların perakende fiyatları da yine AB ortalamasının altında olmakla birlikte yurtiçi haberleşmedeki mesaj gönderme fiyatının çok üzerindedir.
- İrlanda’da grup dışı veri perakende fiyatları son çeyrekte düşmüş olmasına rağmen, AB ortalamasının üzerinde kalmaya devam etmiştir.
- Perakende veri trafiği söz konusu dönem boyunca ciddi oranda artmıştır. Örneğin, 2009 1. çeyreği trafiği 2007 4. çeyreğe göre 6 kat artmıştır.
- İrlanda’nın grup dışı şirketler arasındaki veri için megabit başına toptan fiyatları AB ortalamasının üzerinde seyretmektedir.
- Faturalamada kullanılan saniye bazlı veya dakika bazlı vb. birimlendirmedeki farklılıklardan dolayı İrlanda’daki perakende “Eurotariff” fiyatlarının olması gerekenden %40 daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.
- Dolaşım fiyatlarına getirilen sınırlama konusunda kullanıcıların farkındalığının arttığı gözlenmiştir. Bu düzenlemeden haberdar olan tüketicilerin oranı 2008 4. çeyreğinde %37 iken 2009 2. çeyreğinde %50 seviyesine çıkmıştır.
- Yurtdışında mobil telefon üzerinden kullanılan internet/veri hizmetinin fiyatı hakkında ise farkındalık sadece %14 civarında belirlenmiştir.

AB dolaşım düzenlemesi aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi uygulanmaya devam edilmektedir (Tavan fiyatlar Avro cinsinden verilmektedir):

Uygulama tarihi	1 Temmuz 2009	1 Temmuz 2010	1 Temmuz 2011
Toptan telefon çağrısı	0.26	0.22	0.18
Perakende yapılan çağrı	0.57	0.42	0.43
Perakende alınan çağrı	0.23	0.18	0.13
Toptan SMS	0.04		
Perakende SMS	0.13		
Toptan veri (1 Megabyte)	1	0.80	0.50

Tablodan görüldüğü gibi AB dolaşım düzenlemesinin kapsamı 1 Temmuz 2009'dan geçerli olmak üzere SMS yanında veri fiyatlarını da içerecek biçimde genişletilmiştir.

Ayrıca şeffaflık yükümlüğü altında işletmecilerin ilave olarak aşağıdaki bilgileri de sağlaması gerekmektedir:

- SMS fiyatları
- MMS fiyatlarını da içerecek biçimde veri dolaşımı fiyatları
- Dolaşımda iken işletmeci ile görüşülebilecek bir ücretsiz telefon numarası
- Avrupa acil yardım erişim numarası – 112

İtalyan Düzenleyici Kurumu (Agcom) Fiber Optik Şebeke Yatırımları İçin Alternatif Politikaları Değerlendiriyor.

Agcom'un başkanı tarafından yapılan açıklamada İtalya'da fiber optik şebekenin geliştirilmesi sürecinin kamu-özel ortak girişimi niteliğindeki bir teşebbüs tarafından gözlemlenmesinin faydalı olacağı bildirilmiştir. Kurum başkanı tarafından ayrıca söz konusu modelde Agcom'un şebeke ücretlerini belirleme rolünün olması gerektiği de ifade edilmiştir.

Avrupa Birliğinin diğer ülkelerinde de yeni nesil şebekelerin kimin tarafından kurulacağı problemi gündemde olup, genişbant internet hizmetlerinde hakim konumda olan işletmecilerin bu yatırım sürecinde en önemli rolü oynamaları beklenmektedir. Ancak bu işletmeciler de gereken büyük yatırımların karşılığını alamama ve düşük tarifelerle diğer işletmecilerin bu şebekeden yararlanmaları halinde zarar etme kaygısı yaşamaktadırlar.

Bu çerçevede, düzenleyici kurumların gözetiminde ilgili tüm işletmecilerin katılımıyla ortak proje ve yatırımların gerçekleştirilmesi gündeme gelmekte ve bu yöntemle şebeke kullanıcılarının eşit erişim hakkı elde etmeleri ön görülmektedir. İtalya'da da böyle bir

modelin kurulması düşünölmekte olup, böylelikle hakim konumdaki işletmecinin de ileride yaşanabilecek rekabete aykırı eylemlerinin önüne geçileceği değeriendirilmektedir. Aşağıdaki tabloda ölkede perakende seviyede genişbant internet hizmetleri piyasasında faaliyet gösteren işletmeciler ve yaklaşık abone sayılarına yer verilmektedir.

Tablo: Genişbant İnternet Hizmetleri Piyasası

İşletmeci	Abone Sayısı
Telecom Italia	6.754.000
Fastweb	1.482.000
Wind-Infostrada	1.355.000
Tiscali	586.000
Vodafone	571.000
Diğer	663.000

Yukarıdaki tablodan da göröleceği üzere ilgili piyasada Telecom Italia en fazla abone sayısına sahip işletmeci olup, hakim konumda bulunmaktadır. Tüm işletmecilerin katılacağı yeni nesil şebekelerin geliştirilme projesinde söz konusu şirketin hem yatırım dürtüsünün azaltılmaması hem de ileride yaşanabilecek rekabet ihlalleri iddialarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

İtalya'da Mobil Telefon Abonelerinin Sayısı Azalıyor.

İtalya'da 2009 yılı ilk çeyrek verilerine göre mobil abone sayısı 336.000 azalarak 83.1 milyona düşmüştür. Bu aynı zamanda 2008 yılına göre mobil penetrasyon oranında %141.9'dan %142.7'ye bir düşüş anlamına gelmektedir. Özellikle ön ödemeli abone bazında Telecom Italia Mobile (TIM) ve Vodafone en büyük abone kaybına uğrayan işletmecilerdir. TIM'in 2008 yılı başından itibaren kaybettiği abone sayısı yaklaşık 1.8 milyonu bulmuş, Vodafone ise 2009'un ilk çeyreğinde 177.000 abonesini kaybetmiştir. Söz konusu düşüşte aktif olmayan SIM kartlarının hizmetten çekilmesi ve yeni abone kazanımındaki yavaşlama rol oynamıştır. Her iki operatöründe büyük oranda ön ödemeli

abone profiline sahip olması (TIM'in %83.4, Vodafone'un %87.8) nedeniyle (aktif olmayan SİM vb.) bu düşüş trendinin devam edeceği ön görülmektedir. Bu gelişmeler ışığında, ilgili piyasada faaliyet gösteren işletmeciler asıl önemi sonradan ödemeli servislere abone olan kullanıcı kitlesine vermeye başlamış olup, rekabetin bu kategoride daha da artacağı değerlendirilmektedir.

İSPANYA

Ayrıştırılmış Yerel Ağ Sunulması Süresi

İspanya düzenleyici kurumu CMT, ayrıştırılmış yerel ağ sağlanmasına ilişkin süreleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi kısaltmıştır.

Tablo: Ayrıştırılmış Yerel Ağ Sunulması Süreleri

Hizmet	Sunulma Süresi (İş Günü)	
	Önceki	Yeni
Tam ve Paylaşımlı Erişim	12	8
Tam ve Paylaşımlı Erişimle Birlikte Paralel Numara Taşınabilirliği	15	11
Paylaşımlı Erişim Üzerinden Yalın DSL	12	5

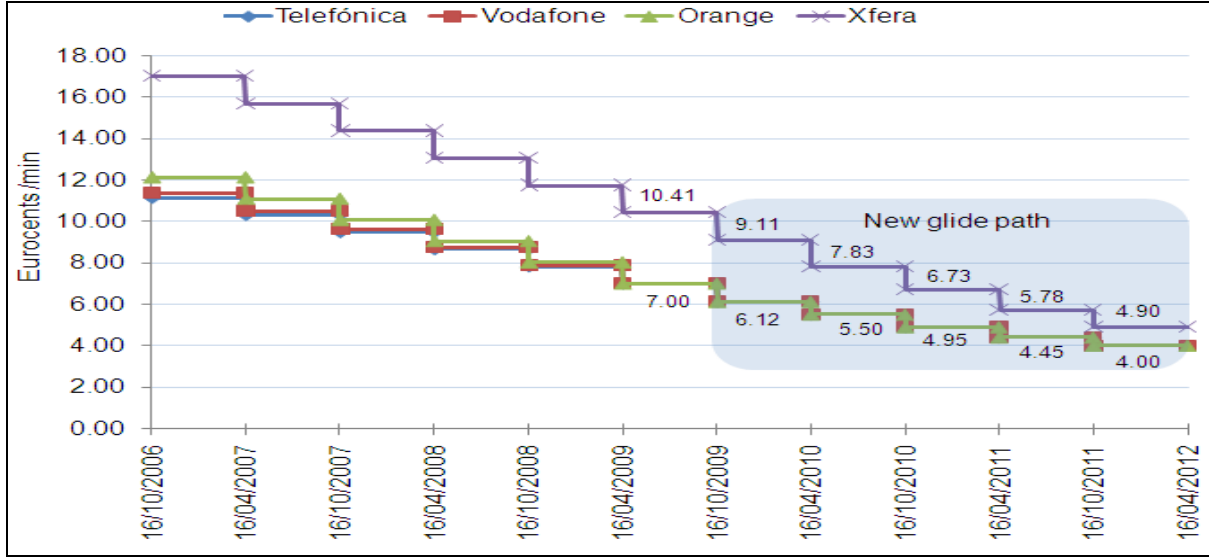
29 Temmuz 2009 tarihinde alınan bu karar, Telefonica'nın kendi perakende hizmetlerini ayrıştırılmış yerel ağ sağlanmasından daha kısa sürede gerçekleştirebildiğine ilişkin verilere dayanılarak alınmıştır.

Mobil Toptan Piyasa

CMT, sonlandırma ücretlerine ilişkin olarak, Ekim 2009 – Nisan 2012 periyodunu kapsayan, yeni bir kademeli indirim kararı almıştır. Söz konusu karara göre, 16 Ekim 2009 ila 15 Nisan 2009 tarihleri arasında mobil sonlandırma ücretleri kademeli olarak azaltılacak ve uygulama dönemi sonunda Orange, Vodafone ve Telefonica'nın sonlandırma ücretleri %43, Xfera'nın (3G işletmecisi) sonlandırma ücretini ise %52 oranında azalmış olacaktır.

CMT'nin, 29 Temmuz 2009 tarihinde almış olduğu bu karar ile kademeli indirimin uygulanacağı süre 2 yıldan 3 yıla çıkartılmıştır. Aşağıdaki grafikte eski mobil sonlandırma ücretleri ile yeni dönemde uygulanacak sonlandırma ücretlerine ve uygulama sürecine yer verilmektedir.

Şekil: Mobil Sonlandırma Ücretleri

Numaralandırma

CMT'nin sabit numara taşınabilirliğine ilişkin olarak aldığı karara ilişkin tabloya aşağıda yer verilmektedir. İşletmeciler söz konusu kararı 30 Haziran 2010 tarihinden itibaren uygulamakla yükümlüdür.

Tablo: Sabit Numara Taşınmasına İlişkin Süreler ve Yaptırımlar

Hizmet	Süre (İş Günü)	Uyulmaması Halinde Uygulanacak Ceza
Sabit Numaranın Taşınması	5	2 Avro (Her Talep İçin)
Arıza Giderme (Şebeke Yönlendirme)	2	2 Avro (Geciken Her Gün İçin)
Arıza Giderme (Taşıma Talebinin Haklı Gerekçe Olmaksızın Reddedilmesi)	1	2 Avro (Geciken Her Gün İçin)

Telekom Avusturya İlk Yarı Gelirini Açıkladı

Avusturya sabit yerleşik işletmecisi Telekom Avusturya (TA) yılın ilk yarısı (2009 1. Yarı) için 2,388 milyar € gelir açıklamıştır. Buna göre özellikle sabit ücretlerdeki azalma nedeni ile gelirlerin bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,8 azaldığı görülmektedir. FVAK (EBITDA) değeri ise geçen yılın aynı dönemine göre %5,2 düşüş ile 904,8 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir. Sıkı maliyet kontrol politikası sonucu işletme gelirleri kabul edilebilir seviyelerde gerçekleşmiş ve işletme maliyetlerinde %6,7 düşüşe karşılık işletme gelirlerinde geçen yılın aynı dönemine göre %6,9 düşüş gerçekleşmiş, işletme gelirleri 350 milyon Avro seviyesine düşmüştür.

Şirketin 2009 öngörülerinin gerçekleştiği görülmektedir. Yatırım projelerinin ertelenmesi ve küçültülmesi ile TA'nın 2009 ilk yarısında sermaye harcaması geçen yılın aynı dönemine göre % 24,3 düşüş ile 265,3 milyon Avroya inmiştir.

TA'nın Orta ve Doğu Avrupa'da Slovenya, Hırvatistan, Sırbistan, Makedonya, Bulgaristan ve Rusya'da mobil pazarda operasyonları bulunmaktadır. Ancak şirket kablolu şebekelerdeki operasyonlarını küçültme eğiliminde olup Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya'daki işlerini satmaktadır. Penetrasyonun oldukça yüksek olmasına karşın TA Bulgaristan, Hırvatistan ve Slovenya'da mobil pazarda faturalı aboneliklerde ve katma değerli hizmetlerde önemli bir potansiyel olduğunu değerlendirmektedir. Ancak bu ülkelerdeki ekonomik kriz bu segmentlerdeki büyümeyi kaçınılmaz olarak kısıtlamakta, fiyat rekabetini artırmakta ve ARPU değerlerini düşürmektedir.

Firma, Hırvatistan, Bulgaristan, Slovenya ve Rusya'daki operasyonların tüketici (hane halkı) segmentinde ekonomik krizden çok az etkilendiğini ancak iş (ticari kullanıcı) segmentinde önemli sıkıntılar olduğunu bildirmekte, faturaların ödenmemesinden ve

abonelik iptallerinden yakınmaktadır.

Rusya'da Ruble'nin Avro karşısında %29,3 değer kaybetmesinin ardından bu ülkedeki operasyonlardan elde edilen gelir 2009 öngörüsünün gerisinde kalmaktadır. Buna mukabil TA'nın iştiraki olan Velcom Şubat ortasında tarifelerini artırmıştır. Bu durumun büyümeyi etkileyeceği düşünülmektedir. Penetrasyon 2010 ortalarına kadar %100'e ulaşması beklenmemekle birlikte, büyümenin belirli bir miktarda devam edeceği öngörülmektedir. Bu trend TA'nın gelişmekte olan diğer ülkelerdeki operasyonlarında da geçerlidir. Ekonomik krizin bu ülkelerdeki etkisi azaldıkça TA'nın gelişiminin hızlanacağı öngörülmektedir.

İSVEÇ

1 Temmuz 31 Aralık 2009 tarihleri arasında İsveç AB Başkanı olacaktır

Bu dönemde, PTS elektronik haberleşme alanında önemli dosyalar hakkındaki sonuçlara ulaşmak için Yatırım, Enerji ve Haberleşme Bakanlığı ile çalışmaktadır. Bu çalışmalar, diğer faaliyetlerine ilaveten aşağıdaki hususları içermektedir:

- Elektronik haberleşme konusunda yeniden düzenlenmiş Direktifler (telekomünikasyon paketi) üzerinde nihai anlaşma,
- AB'nin ICT politika gündeminin yerleştirilmesi - "i2010",
- Analog TV'den sayısal karasal TV'ye dönüşün bir sonucu olarak radyo frekansların nasıl boşalacağı konusunda anlaşma,
- Aksaklığa dayanıklı güvenli İnternet için AB'ye üye devletlerin nasıl işbirliği yapması,
- Gelecekte İnternetin nasıl yönetileceği ve bununla ilgili olarak AB'nin rolünün ne olacağıdır.

İki Konferans

İsveç AB Başkanı bu alanda iki önemli konferans düzenleyecektir:

- Stockholm, 05 Kasım 2009: Aksaklığa Dayanıklı Elektronik Haberleşme – Çok Taraflı İtiraz,
- Visby, 09-10 Kasım 2009: 2015 eBirlik'i yaratma etkisi, Konferans AB'nin gelecek ICT gündemidir.

Baltık Denizi Açısından

İsveçli Başkan için ilk öncelik Baltık Denizi açısından. AB'nin Baltık Denizi stratejisi içinde PTS, Baltık Denizi civarındaki sayısal bölünmenin kullanımının koordinasyonu ile ilgili etkin sorumluluk alacaktır.

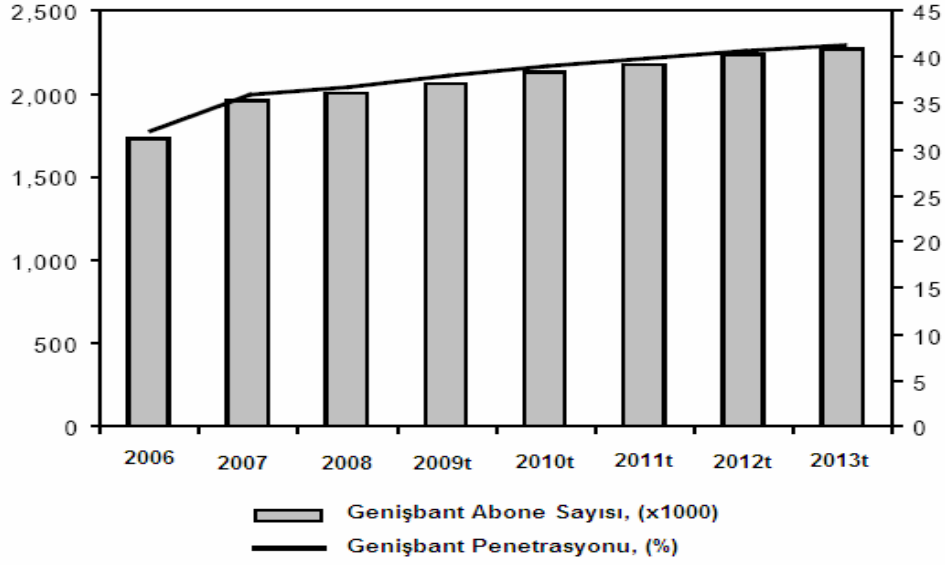
DANİMARKA

Danimarka Yeni Hizmetlere Yöneliyor

Danimarka'nın Telekom otoritesi durumundaki Ulusal IT ve Telekom Kurumu (National IT and Telekom Agency), ülkenin Bilim Teknoloji ve İnovasyon Bakanlığının 2.5 GHz spektrumunun satışı için kamuoyu görüşü aldığını açıklamıştır. Söz konusu spektrum LTE ve WiMax gibi kablosuz genişbant standartlar için uygun olmakla birlikte mobil TV ve kablosuz kameralar gibi alternatif hizmetler için de kullanılabilir. Spektrum satışının 2010 yılının ilk çeyreğinde gerçekleştirilmesi düşünülmektedir.

Spektrumun satışıyla "Rekabetin teşvik edilmesi ile birlikte spektrum taliplilerinin yeni ve gelişmiş hizmetleri sunmalarının teşvik edilmesi" amaçlandığı ifade edilmektedir. Lisans sahipleri, bu spektrumla verecekleri hizmetleri ve bunları sağlayacakları teknolojik altyapılarını belirleyebilecektir.

Şekil: Danimarka Genişbant Pazarı

*t=tahmini, Kaynak: ITU

Danimarka'da 2007 yılında %12,9 olan genişbant abone sayısındaki yıllık artış, 2008 yılında azalarak %2,4 olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin yaklaşık 2 milyon genişbant abonesi bulunurken, bu rakam bölgenin en büyük penetrasyon oranı olan %36,8 oranına karşılık gelmektedir. Danimarka genişbant pazarının doyuma ulaşmasından dolayı işletmeciler hizmet kalitesini artırmayı, müşteriye dayalı hizmetleri geliştirmeyi ve yeni teknolojilere yönelmeyi amaçlamaktadır.

Adalet Bakanlığı Verilerin İki Yıl Saklanması İstiyor

Belçika, elektronik haberleşme trafik verilerinin iki yıl saklanması önererek, veri saklama direktifinin uygulanması ile ilgili tartışmayı tekrar başlatıyor. 2008 yılındaki ilk müzakerede, Belçika Veri Koruma Otoritesinden alınan eleştiriler ve sivil toplum ve sanayi geçici işbirliği tarafından sunulan yorumlar kabul edilmemişti.

Bu günlerde taslak, Adalet Bakanı tarafından medyada sunulmuştur. Verilerin saklanması ile ilgili olarak iki yıllık bir süre istenmektedir. Emniyet ve Savcılıklarca, verilerin iki yıl süreyle saklanmasına ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Taslak, bir davada savcı ve yargıçların her bir soruşturma için yazılı bir gerekçeyi sunmak zorunda olduğunu öngörmektedir.

Belçika İSS birliği, verilerin saklanmasına ilişkin sürenin altı ay olmasını, altı aydan daha uzun bir süre olması halinde ise söz konusu verilerin saklanmasına yönelik maliyetin devlet tarafından sübvansede edilmesi gerektiğini; aksi takdirde bu maliyetin abonelere yansıtılacağını beyan etmektedir.

Belçika Veri Koruma Otoritesi (DPA) iki yıllık bir dönemin fazla olduğunu düşünmüş ve bir yıllık bir süre önermiştir. Bu bir yıllık süre sonrasında da, saklanan bütün verilerin hemen silinmesi gerekmekte olduğu ifade edilmektedir.

DPA, veri saklamanın gerekli olup olmadığını ve hangi koşullarda kullanıldığını değerlendirmek amacıyla bir kamu raporunun her yıl yayınlanması gerektiğini belirtmektedir. Otorite, aynı zamanda konuyla ilgili olarak, verilerin 24 aydan daha fazla korunması gerektiğinde “kamu şebekesi” tanımının veya “harici durumlar”ın daha iyi açıklanması ile ilgili bir kaç yorumda bulunmuştur.

FINLANDIYA

Uluslararası İletişim Piyasalarını Gözden Geçirme

2008 yılında Avrupa Birliği (AB) içerisindeki sabit genişbant abonelik sayısında 14 milyonluk bir artış olmuş ve Ocak 2009 da AB’de 100 kişiden 22.9’u sabit genişbant abonesi durumuna gelmiştir. 2009 yılının başı itibarı ile sabit aboneliğin dörtte üçü ($\frac{3}{4}$) 2 Mbit/s veya daha yüksek kapasiteye sahiptir. Finlandiya’da bu oran %60 civarındadır.

Mobil abonelik seviyesinde bir yıl içerisinde %7'lik bir artış olmuş ve böylece Ekim 2008 tarihinde beş AB vatandaşı başına yaklaşık olarak altı abonelik durumu oluşmuştur.

Mobil abonelik ücretlerinde ülkeler arasında hala çok büyük farklılıklar vardır. Kullanıcı profillerine bağlı olarak ücretler en az pahalı ülkeler ile en çok pahalı ülkeler arasında dört veya altı kat daha yüksek olmaktadır. Finlandiya ise Avrupa içerisinde beş kat daha düşük mobil abonelik ücretine sahiptir.

Elektronik Kimlik Hizmetlerinin Kullanımı ve Elektronik Kimlik Kanunu

Finlandiya'da Elektronik Kimlik ve Elektronik İmza Kanunu 01 Eylül 2009 tarihinde yürürlüğe girerek 2003 yılında yayımlanan elektronik imza kanunu ile yer değiştirmiştir.

Kanunun amacı, güçlü elektronik tanımlama hizmetlerinin hazırlanması için genel, müşterek kurallar oluşturmaktır. Bu da aynı şekilde elektronik imza kullanımını ve elektronik kimlik hizmetlerinin sağlanmasını teşvik edecektir.

Kanunun oluşturulmasındaki temel prensip, kullanıcıların elektronik kimlik hizmetlerini kullandıklarında, kişisel gizliliğinin korunmasından ve bilgi güvenliğinin sağlanmasından emin olmaları hedeflenmiştir.

Finlandiya İletişim Düzenleme Otoritesi (FICORA), elektronik kimlik hizmet sağlayıcıları ve sertifika hizmet sağlayıcılarına verilen nitelikli sertifikaların servis sağlayıcılara getirilen yükümlülüklerle uygunluğunu izleme ile sorumludur. Böylece, servis sağlayıcılar, operasyonların başlaması, bitmesi ve önemli değişiklik bilgilerini FICORA'ya sağlamak zorundadırlar. FICORA yukarıda belirtilen servis sağlayıcıların kamu adına kaydını tutmaktadır.

İlave olarak; eğer gerekirse FICORA, kimlik hizmeti sağlayıcıları ve bunlara nitelikli sertifika sağlayan sertifika hizmet sağlayıcılarının operasyonlarının bilgi güvenliği ve güvenilirliği için gerekli teknik düzenlemeleri yayımlayabilir. Aynı zamanda FICORA, elektronik imza ve güçlü elektronik kimlik alanlarındaki uluslararası süreçlerin takip edilmesi ve uluslararası standardizasyon gruplarının işlemlerinin nasıl izlenmesi

gerektiği, elektronik imza ve sertifika hizmetleri ve elektronik kimlik hizmetleri ile ilgili meselelerde kurallar ve öneriler verebilir.

YUNANİSTAN

On Telecoms-CYTA Hellas birleşme söylentileri

Rakip genişbant operatörleri On Telecoms ve Cyta Hellas arasında bir Kıbrıs Rum şirketi hisseleri üzerinden birleşme teklifinin görüşüldüğünü ancak, Kıbrıs Rum hükümetinin gerekli yatırımı onaylamaması üzerine birleşmenin gerçekleşmediğini duyuruldu. Buna göre, Kıbrıs Rum hükümeti Maliye Bakanlığına sunulan ve kabul edilmeyen teklif; sermaye ve bankacılık sektörü borçlanma birleşimi yoluyla finansman içermektedir. Kaydedildiğine göre On Telecoms, diğer iki genişbant firması Vivodi Telecom ve Net One (Algonet dahil) hisselerini almayı içeren işlemleri bitirmek için çalışmaktadır.

Vodafone ve HOL Stratejik Ortaklığı

Yunanistan'ın en büyük ikinci cep telefonu operatörü Vodafone Yunanistan ve Intracom Holdings, alternatif sabit hat ve genişbant operatörü Hellas Online (HOL) ile stratejik ortaklık gerçekleştirmek üzere anlaştı. Anlaşmaya göre Vodafone kendi kablolu müşterilerini % 18.5 hissesi karşılığında Hellas Online'a transfer edecek ve iki operatörde birbirlerinin ürünlerini Yunan pazarında sunacaktır.

Vodafone, HOL ile ortaklığa Temmuz 2007'de piyasaya ADSL de içeren genişbant sabit/mobil servis paketleriyle Vodafone telefon aboneliği sunarak başlamış, daha sonra HOL ayrıştırılmış yerel ağ üzerinden bağımsız ADSL2+ sunmaya başlamıştı. Yeni stratejik ortaklıkla Vodafone kablolu işinin kontrolü HOL tarafından yapılacak olup bu desteğin iş hacmini arttırması beklenmektedir.

Sabit hatlarda ve genişbantta en hızlı büyüyen ve Haziran 2009 itibarıyla 215.000 abonesi ile kablolu pazarında güçlü bir marka olan HOL böylece ikinci büyük alternatif işletmecisi olacaktır. 2009 yılı ilk altı ayı boyunca neredeyse yeni ayrıştırılmış yerel ağ bağlantılarının yarısını gerçekleştiren HOL, 2006 yılından itibaren kendi ağı için 218 milyon Avro üzerinde yatırım yapmıştır ve halen nüfusun % 75'ini kapsayan yaklaşık 3.800 km özel fiber optik şebekesi bulunmaktadır. HOL'un Vodafone'un büyük mobil abone tabanını artırıcı etken olması beklenmektedir.

VDSL ile devam eden OTE 'gönüllü' işten çıkarma planlıyor

Yunan yerleşik işletmecisi OTE- başkanı Panagis Vourloumis, gazetecilere açıklama yaparak, mevcut durumda 12.000 olan çalışan sayısının 2.000 kişi azaltılması planlandığını ancak 500 yeni personelin de alınacağını duyurdu. Vourloumis bu planın topluca bir gönüllü emeklilik içermediğini, ancak daha ziyade mevcut işgücünün kalitesinin değerlendirileceği bir yaklaşım olduğunu, tarih vermeden çalışanların gönüllü emekliliğinin teşvik edileceğini ifade etti. Başkan, küresel ekonomik krizin OTE için zor şartlarda geçen oniki ay getirdiğini ve bu sıkıntının muhtemelen gelecek yıl da devam edeceğini ekledi.

Vourloumis ayrıca, OTE tarafından yapılan son açıklamanın devlet destekli ve VDSL genişbant erişim teknolojisi içeren gecikmiş fiber altyapı (FTTP) projesi olduğunu kaydetmiştir. Halihazırda projenin yapımı için aralarında Atina ve Thessaloniki'de bulunduğu dört belediye ile görüşmelerin yürütüldüğünü, abonelere VDSL üzerinden 24-50 Mbps hızlarda internet bağlantısı sağlanacağını, projenin ilk ayağı olarak merkez dağıtım kutularına fiber döşendiğini ifade eden CEO, bu projenin geniş kapsamlı altyapı projesi olduğunu, %20 'sinin OTE tarafından karşılayacağı; 2.1 milyar Avro bütçeli ve Yunan hükümeti tarafından desteklenen projenin 2 milyon hanehalkına 100 Mbps hızıyla erişim imkanı sağlayacak kapsamlı bir fiber altyapı geliştirme programı olacağını ilave etmiştir. Maliyetini AB ve özel işletmeciler ile devletin ortak karşılayacağı projenin ihalesi 2009 yılından 2010 yılının ikinci çeyreğine ertelenmiştir.